

Burgemeester en wethouders

Datum 14 februari 2021

Onderwerp

Vaststellen 'Plan van Aanpak Implementatie Wet inburgering 2022' en 'Uitvoeringskader Wet inburgering in Arbeidsmarktregio Drenthe'

Wij willen

Op een gestructureerde manier ons voorbereiden op de invoering van de Wet inburgering 2022.

Wij besluiten

1. Het 'Plan van Aanpak Implementatie Wet inburgering 2022' vast te stellen
2. Het 'Uitvoeringskader Wet inburgering in Arbeidsmarktregio Drenthe' vast te stellen.
3. De gemeente Emmen te mandateren om namens de gemeente Hoogeveen en de overige gemeenten in de Arbeidsmarktregio Drenthe de aanbesteding van de leerroutes te regelen tot aan het moment van formele ondertekening van de overeenkomst(en) met de taalaanbieder(s).
4. De gemeenteraad via bijgaand memo te informeren over de wijze van implementatie van de nieuwe Wet inburgering in Hoogeveen.

Want

- 1a. De invoering van de Wet inburgering 2022 vraagt om een projectmatige aanpak*
De invoering van de Wet inburgering 2022 is een stelselwijziging die meerdere terreinen beslaat. Met name de afdelingen D&A en SBC hebben en/of krijgen hiermee te maken.
- 1b. Het document is akkoord bevonden door de stuurgroep inburgering*
In de stuurgroep inburgering is dit document inmiddels besproken en akkoord bevonden. We bereiden ons gezamenlijk met De Wolden op deze wetswijziging voor en de portefeuillehouders van beide gemeenten hebben zitting in deze stuurgroep. Dit doen we omdat de uitvoering van de huidige Wet inburgering (en ook de Participatiewet) in beide gemeenten op dezelfde manier gaat.
- 2a. Het vaststellen van het uitvoeringskader is nodig zodat alle gemeenten vanuit dezelfde uitgangspunten gaan werken*
In het uitvoeringskader wordt op alle onderdelen van de Wet inburgering uitgangspunten geformuleerd die gemeenten hanteren bij de implementatie en uitvoering van de wet. Daarbij wordt ook benoemd of het onderdeel regionaal dan

wel lokaal wordt opgepakt. Met name voor de regionale onderdelen is het van belang dat elke gemeente dezelfde uitgangspunten hanteert.

De lokale vertaling van het uitvoeringskader zal plaatsvinden binnen gemeentelijke uitvoeringsplannen. Deze stellen we in de tweede helft van 2021 vast.

- 2b. *Bij het opstellen van het uitvoeringskader zijn verschillende partijen geconsulteerd*
In november en december 2020 zijn klantmanagers, taalaanbieders, werkgevers, maatschappelijk begeleiders, statushouders en voorzitters van de Cliëntenraden geïnformeerd over het concept uitvoeringskader. Het doel was tweeledig: draagvlak bij deze partijen creëren en input ophalen voor het definitieve uitvoeringskader. We hebben een grote betrokkenheid van alle partijen gezien en op basis van de input zijn er een aantal veranderingen in het uitvoeringskader doorgevoerd.

Cliëntenraden hebben de mogelijkheid gehad om een advies op het concept uitvoeringsplan in te dienen. De Cliëntenraad van Midden-Drenthe heeft hier gebruik van gemaakt. Naar aanleiding van dit advies is het uitvoeringskader op een tweetal onderdelen aangescherpt.

3. *We hebben als gemeente te weinig volume om zelfstandig de leerroutes in te kopen*

Binnen de Wet inburgering 2022 zijn we verplicht om drie leerroutes (taaltrajecten) in te kopen. Met de jaarlijks te verwachten aantallen inburgeraars gaat het niet lukken om zelfstandig een kwalitatief goed aanbod in te kopen. Op basis van de huidige cijfers gaat het in Hogeveen namelijk jaarlijks om zo'n 30 tot 40 inburgeraars. Daarom hebben we bepaald dat we dit binnen de Arbeidsmarktregio Drenthe in gezamenlijkheid te gaan doen. In het kader van efficiëntie en effectiviteit wijzen we de gemeente Emmen aan als aanbestedende gemeente. De gemeente Emmen zal alle handelingen verrichten in het kader van de aanbesteding tot het moment van het tekenen van de overeenkomsten. Dit gaan de gemeenten allen zelfstandig doen.

4. *Het is het juiste moment om de gemeenteraad te informeren over de komende wetswijziging*

Over iets minder dan een jaar wordt de nieuwe Wet inburgering ingevoerd. Dit vraagt een en ander aan voorbereiding om de wet vanaf 2022 uit te voeren. Raadsleden zijn via de gemeentelijke begroting 2021 op de hoogte gebracht dat dit als ontwikkeling speelt. Nu het Plan van Aanpak en dit uitvoeringskader is vastgesteld, is het een goed moment om inzicht te geven in de inhoud en de route die we volgen tot invoering van de nieuwe wet.

Maar

1. *Het kan zijn dat er verschil gaat ontstaan in de beleidsuitgangspunten of wensen in de uitvoering van de Wet inburgering 2022 tussen beide gemeenten.*

Dat is een moment om te overwegen of het handiger is om per gemeente de implementatie op te pakken.

- 2a *De lagere regelgeving is nog niet vastgesteld*

De wet is inmiddels door zowel de Tweede als de Eerste Kamer vastgesteld. Theoretisch gezien kunnen er in de *uitwerking* van de wet, in lagere regelgeving, nog veranderingen worden doorgevoerd die van invloed kunnen zijn op hoe wij in de gemeente en in de Arbeidsmarktregio Drenthe de wet willen gaan uitvoeren. De verwachting is dat deze lagere regelgeving rond mei 2021 wordt vastgesteld. Mochten hieruit nieuwe keuzemogelijkheden voortvloeien dan zullen die op dat moment aan het college worden voorgelegd.

- 2b. *We weten nu niet of de genoemde financiële uitgangspunten haalbaar zijn*
In het uitvoeringskader wordt gesteld dat we niet méér budget willen uitgeven dan we aan Rijksbudget ontvangen. Dit is met name van toepassing op de inkoop van de drie verschillende leerroutes. In den lande horen we van enkele taalaanbieders dat het budget wellicht ontoereikend is. Dit hangt echter ook voor een deel af van de eisen die we stellen aan de taaltrajecten. Omdat we bezig zijn met de opstart van de aanbestedingsprocedure weten we de financiële haalbaarheid momenteel niet. In maart 2021 leggen we de concept aanbestedingsdocumenten voor aan verschillende taalaanbieders. Op basis daarvan kunnen we een eerste inschatting maken of we hier tegen vraagstukken aan gaan lopen.
- 2c. *Er is nog onduidelijkheid over de hoogte van de overige budgetten die we voor de uitvoering van de Wet inburgering krijgen*
Bij de meicirculaire 2020 is voor een aantal budgetten helderheid gekomen over de precieze hoogte daarvan. Dat geldt nog niet voor alle budgetten. Deze informatie komt beschikbaar bij de vaststelling van de lagere regelgeving (gepland: mei 2021). Bij het opstellen van het gemeentelijke uitvoeringsplan (gepland: tweede helft 2021) zullen deze middelen verwerken.

Achtergrond

Onder de nieuwe Wet inburgering worden gemeenten onder andere verantwoordelijk voor de inkoop van het inburgeringsaanbod (leerroutes), brede intake, het persoonlijk plan inburgering en participatie (PIP), voortgangsgesprekken, het 'ontzorgen' (betaling vaste lasten uit uitkering) en het opleggen van boetes. Kort gezegd: gemeenten krijgen de regie op inburgering en hebben een actieve rol in de begeleiding van statushouders naar integratie, participatie en (betaald) werk.

Naar verwachting treedt de nieuwe Wet inburgering per 1 januari 2022 in werking. In eerste instantie zou dit 1 juli 2021 zijn, maar er blijkt meer tijd nodig te zijn om de invoering van de wet goed voor te bereiden door verschillende ketenpartners (met name DUO). De Eerste Kamer is inmiddels in december 2020 unaniem akkoord gegaan met de nieuwe Wet inburgering.

De SWO bereidt zich hier op voor door middel van een projectmatige aanpak zoals omschreven in bijgaand Plan van aanpak.

Daarnaast pakken we de voorbereiding op deze wetgeving op onderdelen op binnen de Arbeidsmarktregio Drenthe. In verschillende werkgroepen wordt daar momenteel hard aan gewerkt. Om alle gemeenten vanuit dezelfde uitgangspunten te laten werken én om op onderdelen te bepalen of dit een regionale dan wel een lokale verantwoordelijkheid is, is voorliggend uitvoeringskader opgesteld. Dit uitvoeringskader is mede tot stand gekomen met input van verschillende, reeds genoemde, partijen.

De financiële gevolgen zijn

Vanuit het Rijk krijgen we verschillende budgetten om de wet in te voeren en vanaf 2022 uit te kunnen voeren. Voor de meeste budgetten geldt dat we er vooralsnog vanuit gaan dat deze de kosten dekken. Voor de inkoop van de leerroutes maken we een voorbehoud zoals we onder 'Maar' 2b hebben toegelicht.

De kosten van de extra inzet van de gemeente Emmen (als aanbestedende gemeente) worden naar rato door de gemeenten gedeeld. De uiteindelijke kosten hangen af van de daadwerkelijk ingezette uren door Emmen. Het aandeel van Hoogeveen in deze kosten schatten we in op € 10.000.

Voor dit soort implementatiekosten hebben we via de meicirculaire 2020 rijksbudget ontvangen van ongeveer € 110.000. Met uw collegebesluit van 19 januari 2021 heeft u bepaald dat we hiervan € 35.000 beschikbaar stellen voor implementatiekosten. De kosten van Emmen dekken we uit dit budget (4065011600 Wet Inburgering(WI)). Een afschrift van het collegebesluit van 19 januari 2021 is voor de volledigheid als bijlage bij dit voorstel meegestuurd.

Alternatieven

Een alternatief is om de voorbereiding op de nieuwe wet als Hoogeveen zijnde (of eventueel in samenwerking met De Wolden) zelfstandig op te pakken. Qua verwachte aantallen inburgeraars in combinatie met de inkoop van drie leerroutes is dit echter niet aan te raden.

Een ander alternatief is om dit binnen een andere regio te gaan regelen. Dit zou echter ook geen logische keuze zijn. De Wet inburgering schurkt erg aan tegen de Participatiewet. Beleidsvorming en (afstemming van) uitvoering van de Participatiewet vindt momenteel al veelal plaats binnen de Arbeidsmarktregio Drenthe.

Communicatie

We stellen de gemeenteraad op de hoogte via bijgevoegd memo.

Bijlagen

Plan van aanpak Implementatie Wet inburgering
Uitvoeringskader Wet inburgering Arbeidsmarktregio Drenthe
Memo gemeenteraad
Afschrift collegebesluit 19 januari 2021